

Raport de activitate al Direcției generale, educație, tineret și sport pe anul 2012

Educația este cea mai puternică armă
care poate schimba lumea

(Nelson Rolihlahla Mandela)

I. Componenta și structura Direcției generale, educație, tineret și sport a Consiliului municipal Chișinău

Direcția generală educație tineret și sport, subdiviziune a Consiliului municipal Chișinău asigură realizarea politicilor educaționale, elaborează programe strategice de dezvoltare a învățământului, implementează planurile de învățământ și programele de studii; proiectează și optimizează rețeaua instituțiilor de învățământ, efectuează inspecția școlară; organizează și desfășoară examenele de absolvire, olimpiade școlare și concursuri extrașcolare; susține implementarea inovațiilor, monitorizează schimbările în sistemul educațional municipal; organizează activitatea de formare continuă și atestare a cadrelor didactice și manageriale; monitorizează activitatea comisiei medico - psihopedagogice și a serviciului psihologic și logopedic; contribuie la dezvoltarea și consolidarea bazei tehnico-materiale a instituțiilor municipale de învățământ; exercită funcția de protecție a drepturilor copilului; realizează acțiunile de orientare școlară și profesională a elevilor și tineretului.

Sistemul de învățământ municipal include:

- Direcția generală educație, tineret și sport a Consiliului municipal Chișinău (în continuare DGETS), cinci Direcții educație, tineret și sport, amplasate în cele 5 sectoare ale municipiului;

- 8 secții: resurse umane, inspecția școlară; management preuniversitar; serviciul management preșcolar; educație și tineret; sport; formare continuă și atestare; informare și relații cu comunitatea; revizie și control și Centrul metodic municipal;

Pe lângă Centrul metodic municipal funcționează 7 centre educaționale: Centrul Diagnosticare și Reabilitare „Armonie”, Centrul Educație moral-spirituală Centrul Municipal de Informare și Orientare Profesională, Centrul Adolescenților, Centrul de studiere a limbii române pentru alolingvi și Centrul metodic „Pas cu Pas”, Centrul de Excelență (organigrama se anexează);

- **156** instituții de învățământ preșcolar înregistrate (35338 copii);

- **133** instituții de învățământ preuniversitar de stat (84 licee teoretice, 29 gimnazii, 7 școli - grădinițe, 8 școli primare, 5 școli speciale), **15** instituții de învățământ preuniversitar privat. Contingentul total -77871 de elevi).

- 16 instituții de învățământ extrașcolare (14258 elevi);

- 13 școli sportive (5172 elevi);

- 3 studiouri muzicale (300 copii).

II. Obiectivul de activitate a DGETS:

Asigurarea unei dezvoltări durabile a sistemului de învățământ prin:

- realizarea politicilor de stat privind organizarea și desfășurarea procesului educațional;

- dezvoltarea curriculumului național din perspectiva centrării pe copil, pe competențe;
- asigurarea învățământului obligatoriu;
- sincronizarea învățământului național cu cel european;
- asigurarea calității managementului educațional și serviciilor educaționale prestate;
- promovarea imaginii pozitive a sistemului municipal educațional prin încurajarea proiectelor naționale și internaționale;
- armonizarea intereselor factorilor implicați în organizarea și desfășurarea procesului educațional;
- extinderea practicilor educației incluzive;
- dezvoltarea învățământului vocațional și racordarea lui la necesitățile pieței muncii.
- descentralizarea învățământului preuniversitar.

III. Sinteza activității pe anul 2012

Politica educațională este una dintre cele mai importante politici, deoarece succesul economic al unui stat direct depinde de calitatea sistemului de învățământ.

În scopul dezvoltării valorilor general-umane, formării conștiinței și identității naționale, promovării aspirațiilor de integrare europeană, sistemul educațional municipal este în continuu proces de perfecționare și schimbare.

Pornind de la rolul decisiv în dezvoltarea societății, în perioada de referință, Direcția generală educație, tineret și sport (în continuare DGETS) a activat în conformitate cu prevederile proiectului strategic și anual de activitate (Programul de dezvoltare a sistemului educațional municipal pentru anul 2011-2015, Planul complex de activitate al DGETS), alte acte legislative și normative cu privire la organizarea și desfășurarea procesului educațional.

Transparența procesului decizional

În scopul soluționării problemelor în domeniul învățământului municipal, DGETS a respectat prevederile Hotărârii Guvernului Republicii Moldova nr. 96 din 16 februarie 2010 „Cu privire la acțiunile de implementare a Legii privind transparența în procesul decizional nr. 239-XVI din 13 noiembrie 2008”.

În perioada de referință au avut loc 2 ședințe ale Consiliului Consultativ, la care au fost puse în discuție 9 chestiuni, 7 ședințe ale Consiliului de Administrație - 26 de chestiuni, 9 ședințe în Plen a personalului DGETS - 24 chestiuni, 6 ședințe cu managerii principali ai instituțiilor de învățământ preuniversitar - 27 chestiuni, 5 ședințe cu managerii principali ai instituțiilor de învățământ preșcolar - 11 probleme și 4 ședințe cu managerii instituțiilor de învățământ extrașcolar - 11 chestiuni.

În vederea soluționării problemelor în domeniul educației au fost elaborate și aprobate 35 de decizii, inclusiv: 9 decizii ale Consiliului Consultativ, 26 decizii ale Consiliului de Administrație și 5 Regulamente.

În perioada de referință de către Consiliul municipal Chișinău, la inițiativa Direcției generale educație, tineret și sport, a aprobat un șir de decizii vizând activitatea instituțiilor de învățământ de toate treptele, inclusiv:

- „Cu privire la acordarea de burse municipale celor mai dotați elevi și studenți din municipiul Chișinău”;

- „Cu privire la aprobarea normelor provizorii bănești pentru alimentare gratuită a copiilor din instituțiile de învățământ preșcolar și preuniversitar”;
- „Cu privire la modificarea rețelei instituțiilor de învățământ preuniversitar”;
- „Cu privire la aprobarea bugetului municipiului Chișinău (domeniul învățământului);
- „Cu privire la organizarea întremării și odihnei elevilor în vara anului 2012”;
- „Cu privire la stabilirea indemnizațiilor de conducere conducătorilor instituțiilor de învățământ preșcolar, preuniversitar și extrașcolar din municipiul Chișinău”;
- „Cu privire la aprobarea statelor necesare în instituțiile de învățământ preșcolar, preuniversitar și extrașcolar din municipiul Chișinău”;
- „Cu privire la aprobarea Foii de titluri privind reparațiile instituțiilor de învățământ”;
- „Cu privire la aprobarea Regulamentului-tip de funcționare a bazinelor de înot în instituțiile de învățământ din municipiu” etc.

În perioada de referință au fost convocate 230 ședințe operative cu directorii generali adjuncți ai DGETS, șefii de secții, șefii DETS din sectoare; organizate și desfășurate 11 conferințe metodice, științifice, internaționale, 13 „mese rotunde” cu participarea actorilor și reprezentanților societății civile, 7 întruniri ale Grupului de Dialog, 38 reuniuni metodice ale cadrelor didactice din învățământul preuniversitar și 2 reuniuni metodice ale cadrelor didactice din învățământul preșcolar, 118 seminare, treninguri pentru diferite categorii de angajați, organizate vizite în teritoriu de comun cu reprezentanții mass-media. Colaboratorii DGETS au participat la diverse emisiuni televizate. Materialele informative privind organizarea și desfășurarea activităților realizate au fost plasate pe site-ul DGETS.

În cadrul audiențelor cetățenilor organizate, în perioada 02.01- 28.12. 2012, de directorul general, săptămânal, în conformitate cu prevederile actelor legislative în vigoare (Legea Republicii Moldova nr.190-III din 19.07.1994 „Cu privire la petiționare”, republicată în Monitorul Oficial nr.6-8 din 24.01.2003 art. 37 alin. (1) din Legea nr.436-XVI din 28.12.2006 privind administrația publică locală, dispoziția Primarului general al municipiului Chișinău nr.577-d din 02.07.2007 „Cu privire la audiența cetățenilor”) au fost audiate 665 persoane, comparativ cu 789 în anul 2011.

Din 665 adresări, au fost soluționate pozitiv 620, iar 45 solicitării au fost remise, conform competențelor, altor instituții.

Tematica chestiunilor abordate în cadrul audiențelor cetățenilor în perioada de referință au vizat un spectru larg de preocupări:

- angajarea în câmpul muncii;
- înmatricularea copiilor în instituțiile preșcolare și preuniversitare;
- susținerea examenelor prin externat;
- transferul elevilor dintr-o unitate școlară în alta din diferite motive;
- relațiile interpersonale: „manager-profesor”, „profesor-elev”, „manager - părinte”, „profesor-elev-părinte”;
- darea în locațiune a spațiilor din instituțiile de învățământ;
- stabilirea acordurilor de colaborare la nivel local, național și internațional;
- cererile de revenire, cu aceeași problemă;
- plecarea peste hotare a minorilor;

- propunerile de îmbunătățire a procesului educațional municipal;
- colectările ilicite de bani;
- trecerea la noua formulă de finanțare a instituțiilor educaționale, etc.

Audiența cetățenilor este efectuată în mod sistematic și de către directorii generali-adjuncți, șefii de secții din cadrul DGETS.

O altă modalitate de comunicare cu publicul în cadrul DGETS este telefonul de încredere. În ianuarie-decembrie 2012 acesta a fost apelat de 64 de ori, tematica sesizărilor preponderent ține de ineficiența relațiilor interpersonale dintre părinți și cadre didactice, dintre pedagogi și manageri, dintre părinți și părinți, colectările ilicite de bani, intimidarea copiilor din motivul neachitării de către părinți a taxelor impuse, rezervele în prestarea serviciilor educaționale etc.

Din numărul total al persoanelor care au apelat în 2012 la telefonul de încredere al DGETS (64), 40 au fost anonime.

Pe parcursul anului 2012 Direcția generală educație, tineret și sport a primit spre examinare 2703 scrisori, 37 petiții, 147 decizii.

Au fost emise 2458 ordine privind activitatea de bază, 1208 ordine pentru deplasări, 537 ordine de angajare și demisie, 992 ordine de acordare a concediilor, 23 ordine de sancționare.

Au fost expediate - 3448 scrisori.

Din numărul total de documente adresate DGETS - 2703 sînt de la organele superioare au fost primite (Parlamentul RM-2, Guvernul RM- 5, ME - 172, Primăria - 701), restul – 1823 de la diferite instituții subordonate.

Toate documentele recepționate au fost examinate de către Directorul General al DGETS, luate la control și remise spre examinare directorilor generali-adjuncți, șefilor secțiilor DGETS, șefilor Direcției Educație, Tineret și Sport din sectoare.

Resurse umane

Procesul educațional în instituțiile de învățămînt municipal a fost asigurat de 11221 cadre didactice titulare și 898 cumularzi.

Ponderea personalului didactic calificat: din 11221 cadre didactice 9700 (86 %) dețin studii superioare, 1211 (11 %) - medii speciale și 310 (3 %) - medii.

În această perioadă au fost angajate 972 cadre didactice, au abandonat catedrele 264 profesori și educatori, inclusiv - au plecat peste hotare 57, s-au pensionat – 59, și-au schimbat locul de trai - 23 pedagogi.

La începutul anului școlar 2012-2013 și-au început cariera în domeniul educației 60 tineri specialiști, inclusiv 14 - în instituțiile de învățămînt preuniversitar și 46 în instituțiile de învățămînt preșcolar.

În scopul motivării cadrelor didactice și de conducere, sporirii prestigiului cadrului didactic, au fost menționați cu diploma de Onoare a Primăriei municipiului Chișinău - 26 cadre didactice și manageriale, cu Diploma de Onoare a Ministerului Educației - 34, cu Diploma DGETS - 84 angajați din învățămînt.

A fost acordată asistență informațională și metodologică conducătorilor numiți prin concurs și conducătorilor instituțiilor reorganizate;

În scopul asigurării respectării de către conducătorii instituțiilor subordonate a actelor normative în vigoare cu referire la perfectarea documentației privind administrarea personalului, au fost realizate controale tematice cu privire la racordarea activității manageriale la politicile de personal, legislația muncii în

vigoare și la eficacitatea managementului resurselor umane aplicat în instituțiile de învățământ preuniversitar.

În scopul evidenței personalului încadrat în instituțiile de învățământ subordonate cu aportul conducătorilor de instituții și a Centrului metodic municipal a fost creată baza de date computerizată.

Atestarea cadrelor didactice s-a efectuat în conformitate cu prevederile regulamentului respectiv.

Din 11221 profesori și educatori 10673 dețin grade didactice. Pe parcursul anului de studii 2011-2012 au fost atestate 2130 cadre didactice, dintre care: la 745 persoane li s-au conferit gradele didactice și 1385 au confirmat gradele didactice.

Din 523 cadre didactice cu funcție de conducere care activează în instituțiile de învățământ preuniversitar, preșcolar, extrașcolar și de sport 375 dețin grade manageriale.

Au solicitat conferirea/confirmarea gradelor manageriale 155 cadre manageriale, dintre care:

conferirea gradului managerial:

- Superior - 9 cadre manageriale

- Întîi - 1 cadru managerial

- conferirea gradului managerial - 57 manageri:

confirmarea gradului managerial:

- Superior - 2 cadre manageriale

- Întîi - 40 cadre manageriale

- confirmarea gradului managerial - 3 cadre manageriale

- confirmarea în funcție - 43 cadre manageriale.

La Concursul municipal „Pedagogul anului - 2012, ediția a VIII-a la etapele de preselecție au participat 87 de cadre didactice (în anul 2011- 69 cadre didactice). În finala municipală s-au calificat 20 pedagogi.

Comisia municipală de apreciere a probelor de concurs (21 de membri) în rezultatul evaluării probelor de concurs au stabilit următorul clasament:

Pentru etapa republicană Pedagogul Anului-2012 au fost desemnate 3 cadre didactice:

- Argint-Căldare Lucia, profesor de istorie și educație civică, LT „Gheorghe Asachi”, Grad didactic Superior, doctor în istorie, cu vechimea în activitatea pedagogică de 15 ani;

- Borta Maria, învățător la clasele primare, școala-grădiniță “Ilie Fulga”, grad didactic Doi, vechimea în activitatea pedagogică 21 ani;

- Antoci Cristina, educator, grădinița nr.210, grad didactic Doi, 10 ani de activitate pedagogică.

A câștigat concursul Argint-Căldare Lucia, profesor de istorie și educație civică, LT „Gheorghe Asachi”, Grad didactic Superior, doctor în istorie, la nominația „Profesorul anului”.

Pentru organizarea și desfășurarea Concursului „Pedagogul anului - 2012” Consiliul municipal Chișinău a alocat mijloace financiare, în sumă de 101672 lei.

Dezvoltarea rețelei instituțiilor de învățământ din municipiu

În scopul asigurării unui învățământ de calitate, realizării prevederilor actelor legislative, ce reglementează organizarea și desfășurarea procesului educațional,

optimizării cheltuielilor, DGETS a dispus, începând cu 01.09.2012, modificarea rețelei instituțiilor de învățământ preuniversitar din municipiul Chișinău.

În total au fost reorganizate **9** instituții de învățământ:

- Reorganizarea școlii primare nr.9 în Gimnaziul „Nicolae H. Costin” cu amplasarea sediului eliberat de către gimnaziul nr.30;
- Comasarea prin fuziune a Gimnaziului nr.30 cu Liceul Teoretic „Bogdan Petriceicu Hașdeu în Liceul Teoretic „Bogdan Petriceicu Hasdeu”;
- Comasarea prin fuziune a gimnaziului nr.34 cu Liceul Teoretic „Ivan Neciui-Levițchi” în Liceul Teoretic „Ivan Neciui-Levițchi”);
- Comasarea prin fuziune a gimnaziului nr.84 cu Liceul Teoretic „Ivan Neciui-Levițchi”;
- Comasarea prin fuziune a gimnaziului nr.52 cu gimnaziul nr.59 cu reorganizarea ulterioară în Liceul Teoretic cu profil de arte „Ion și Doina Aldea-Teodorovici”;
- Comasarea prin fuziune a Gimnaziului nr.85 cu Liceul Teoretic „Nicolae Gogol” în Liceul Teoretic „Nicolae Gogol”;
- Comasarea prin fuziune a Școlii primare nr.32 cu Gimnaziul „Lev Tolstoi” în Gimnaziul nr. 7;
- Comasarea prin fuziune a Gimnaziului nr.44 cu gimnaziul „Steliana Grama” în gimnaziul „Steliana Grama”.

A fost înaintat spre examinare Consiliului municipal demersul cu privire la suspendarea activității gimnaziilor nr.3, cu transferul elevilor în Liceul Teoretic „Mircea cel Bătrân” și nr.6, cu transferul elevilor în Liceul Teoretic „Traian”, crearea gimnaziului în satul Hulboaca. Până în prezent chestiunea privind reorganizarea instituțiilor nominalizate nu a fost aprobată de către Consiliul municipal Chișinău.

În conformitate cu prevederile ordinului Ministerului educației nr. 554 din 20.06.2012 referitor la completarea contingentului de elevi în clase s-a dispus optimizarea rețelei de clase. În rezultat, începând cu anului de studii 2012 -2013 au fost reduse 110 clase de la toate treptele de școlaritate.

Școlarizarea minorilor

La începutul anului de studii 2012-2013 în instituțiile de învățământ preuniversitar au fost înmatriculați 77871 elevi, cu 48 mai puțini, comparativ cu anul precedent de studii (77919 elevi). Din ei:

29810 - în treapta primară

31363 - în treapta gimnazială

16698 - în treapta liceală.

În clasa I au fost înmatriculați în total 8059, comparativ cu 8093 în anul precedent de studii (cu 34 mai puțini). În clasele pregătitoare, deschise în instituțiile de învățământ, au fost înscriși 350 copii.

La 05.09.2012 erau înregistrați 6 minori neșcolarizați:

Sectorul Botanica - 1 elev

Sectorul Buiucani - 1 elev

Sectorul Centru - 4 elevi

La 21.12.2012, în instituțiile de învățământ din municipiu erau înregistrați

- 5 minori neșcolarizați:

Sectorul Botanica - 2 copii

Sectorul Buiucani -1 copil
Sectorul Centru - 1 copil
DGETS - 1 copil
- 14 elevi, care au abandonat studiile:
Sectorul Botanica - 3 elevi
Sectorul Buiucani - 6 elevi
Sectorul Centru - 2 elevi
Sectorul Ciocana - 1 elevi
Sectorul Rîșcani - 2 elevi

În scopul școlarizării elevilor și preîntâmpinării abandonului școlar DGETS a solicitat șefilor DETS din sectoare în comun cu conducătorii instituțiilor de învățământ preuniversitar din subordine și inspectorii pentru minori, să organizeze razii în teritoriile adiacente instituțiilor de învățământ preuniversitar și în localurile de agrement pentru a depista copiii, care nu frecventează orele de studii.

În temeiul Deciziei Consiliului administrativ al Fondului municipal Chișinău de susținere socială a populației și ordinului DGETS nr. 1179 din 20.06.2012 „Cu privire la distribuirea ajutorului material”, 7710 minori din familii social dezavantajate, din cei 9780 luați la evidență, au beneficiat de ajutor material a câte 600 lei fiecare. În acest scop au fost alocați 4626000 lei.

Una din activitățile cu impact pozitiv este încadrarea minorilor din grupa de risc, în activitățile extrașcolare.

Numărul elevilor părinții cărora sînt plecați la muncă peste hotare constituie 7398, comparativ cu 4727 înregistrați în anul precedent (la 5545 elevi - câte un părinte, 1853 - ambii părinți).

În scopul diminuării tulburărilor comportamentale, emoționale și a problemelor dezvoltării psihice la elevii din grupul de risc, inclusiv la cei cu părinți plecați la muncă peste hotare, a fost elaborat și implementat un program de susținere psihologică a copiilor în cauză.

Întru susținerea elevilor părinții cărora sînt plecați la muncă peste hotare, serviciul psihologic a oferit consiliere psihologică, a asistat la ore, a realizat acțiuni de psihoprofilaxie, psihodiagnoză, remediere și dezvoltare psihologică a acestora.

Alimentația copiilor/elevilor

Alimentația gratuită a elevilor se realizează în conformitate cu prevederile Hotărîrii Guvernului Republicii Moldova nr. 1236 din 22.12.1998 „Cu privire la aprobarea Programului național - Alimentația copiilor”, ordinele comune ale Ministerului Educației și Ministerului Finanțelor, prin care sînt stabilite normele bănești, prevăzute pentru organizarea alimentației gratuite a elevilor.

În anul 2012 majorarea normelor bănești pentru organizarea alimentației gratuite a elevilor a fost efectuată în baza ordinului Ministerului Educației al Republicii Moldova nr. 38 din 23.01.2012 „Cu privire la aprobarea normelor financiare pentru alimentarea copiilor (elevilor) din instituțiile instructiv-educative”, deciziei Consiliului municipal Chișinău nr. 3/2 din 27.04.2012 „Cu privire la aprobarea bugetului municipal Chișinău pe anul 2012”, dispoziției primarului general al municipiului Chișinău nr. 15-d din 10.01.2012 „Cu privire la organizarea alimentației gratuite a elevilor din instituțiile municipale de învățământ preuniversitar pentru perioada ianuarie-mai a anului 2012” și nr. 44-d din 20.01.2012 „Cu privire la organizarea alimentației gratuite a elevilor/copiilor din

instituțiile de învățământ preuniversitar și preșcolar din municipiul Chișinău pentru perioada ianuarie-mai a anului 2012”, nr.132-d din 28.02.2012 „Cu privire la organizarea alimentației gratuite a copiilor din Complexul Pilot de Pedagogie Curativă „Orfeu”.

De alimentație gratuită (dejun cald) beneficiază 715 elevi ai claselor primare din instituțiile de învățământ preuniversitar private, acreditate (LT „Svetoci”, „Columna”, Liceul de Limbi Moderne și Tehnologii Informaționale, Liceul de Creativitate și Inventică „Prometeu-Prim”).

Asigurarea cu alimentație a celorlalți elevi, care nu beneficiază de alimentație gratuită, se efectuează și prin intermediul cantinelor și bufetelor contra plată.

În 11 instituții de învățământ lipsesc cantinele școlare din diferite motive.

Nu dispun de cantine școlare 8 instituții de învățământ:

sectorul Botanica - LT „Iu. Hașdeu”, gimnaziul nr. 67 (Revaca);

sectorul Centru - LT „Minerva”, Liceul tehnologic pentru copii cu vedere slabă, gimnaziul nr. 42 (Codru), școala specială nr. 81 (Codru);

sectorul Ciocana - școala primară nr. 19;

sectorul Rîșcani – gimnaziul nr.45.

Produsele alimentare sînt furnizate de către întreprinderile de stat de alimentație publică: „Bucuria-El” (Botanica), „Liceist” (Buiucani), „Piața Centrală” (Centru), „Adolescența” (Ciocana), alți agenți economici, care activează în temeiul contractelor coordonate cu Direcția generală educație, tineret și sport a Consiliului municipal Chișinău și Direcțiile educație, tineret și sport din sectoare autorizate de către Centrul de Sănătate Publică și aprobate de către Agenția Națională pentru Achiziții Publice.

Circa 30000 de elevi, inclusiv 6034 elevi ai claselor a Va - a IX-a, cu proveniență din familii social defavorizate au beneficiat de dejun gratuit. Normativul financiar majorat a evoluat de la 6,5 lei până la 7,5 lei.

Categoriile de elevi beneficiari de alimentație gratuită:

- dejun gratuit - circa 20278 copii elevii claselor primare, inclusiv 791 elevi ai claselor primare din instituțiile preuniversitare private (acreditate)

- dejun și prînz gratuit - 3731 elevi din grupele cu regim prelungit

- dejun și prînz gratuit - 453 elevi contactanți cu TBC, 225 elevi din școli auxiliare, 723 elevi din școli de tip internat, 1114 elevi din licee și clase sportive, 90 elevi din LIMPS - regim internat;

- grădinițe speciale și grupe sanatoriale pentru copii contaminați cu TBC- 211 copii;

grădinițe speciale pentru copii cu dizabilități mintale și fizice , cu regim de 24 ore - 203 copii;

grădinițele de tip general cu regim de 24 ore - 104 copii.

Suma alocată, suplimentar, de Consiliul municipal Chișinău pentru 2012 constituie 6476833,15 lei.

În 6 licee din municipiu (LT „D. Cantemir”, „M. Grecu”, „L. Deleanu”, „M. Viteazul”, „P. Zadnipru”, „N. Gheorghiu”) a fost implementat proiectul-pilot privind alimentarea elevilor conform modelului „Bufetul suedez”. Experimentul a fost apreciat pozitiv și începînd cu ianuarie 2013 numărul instituțiilor care au aderat la proiect s-a extins pînă la 20 instituții.

Managementul educațional

a) Managementul preșcolar

Prioritatea de bază a procesului educațional în instituțiile de educație preșcolară, subordonate DGETS este valorificarea creativă a experienței educaționale, implementarea noilor tehnologii eficiente în consolidarea unei grădinițe moderne, deschise spre a răspunde cerințelor sociale tot mai înalte aflate în continuă schimbare și transformare, bazate pe dinamismul educației centrate pe valori.

Implementând ideile Concepției dezvoltării sistemului educației preșcolare naționale, accentul a fost pus pe realizarea „Curriculumul educației copiilor de vîrstă timpurie și preșcolară (1-7 ani) în Republica Moldova”.

În perioada de referință în municipiul Chișinău și-au desfășurat activitatea 152 de instituții preșcolare din cele 156 înregistrate (instituția preșcolară nr. 133, sectorul Centru, nr.200 sectorul Buiucani, nr. 205 sectorul Botanica, Văduleni sectorul Ciocana sînt închise la reparație) cu un contingent de 35.338 de copii față de 34.034 copii la finele anului precedent.

Urmare a optimizării rețelei instituțiilor de învățămînt preșcolar, cît și creșterii ofertei pentru înmatricularea copiilor de vîrsta fragedă, în anul 2012 s-au redeschis 37 grupe.

La balanța Direcțiilor educație, tineret și sport din cele 5 sectoare se află 128 de instituții preșcolare, iar la balanța Primăriilor din suburbii - 28.

În scopul integrării sociale a copiilor cu dizabilități în municipiu funcționează 2 instituții (nr.74, 76) pentru copii cu deficiențe intelectuale, 3 instituții (nr. 9, 80, 110) pentru copii cu viraj de tuberculoză. Instituțiile preșcolare nr. 77, 175 sînt predestinate pentru copii cu deficiențe în vorbire, iar în instituțiile preșcolare nr. 2D, 38, 40, 113, 103, 168, 185, 210 activează cîte 2 grupe logopedice; în grădinițele de copii nr. 199, 179 activează cîte 4 grupe logopedice, în gr.nr.199 - 2 grupe orto-logopedice. Grădinițele de copii nr. 26, 179 sînt predestinate pentru copiii cu probleme de sănătate.

Colectivele instituțiilor de învățămînt preșcolar s-au încadrat activ în organizarea și desfășurarea activităților educative și de masă: organizarea expozițiilor prilejuite de sărbătorile Ziua Independenței, Limba noastră, Hramul Orașului, „Toamna de aur”, „Anul Nou” etc.

b) Management preuniversitar

Una din condițiile de perfecționare ale competențelor conducătorului instituției de învățămînt este constituirea unui managementului educațional eficient, privit prin optica culturii organizaționale.

Perfecționarea managerială a fost realizată prin diverse forme de instruire: 3 conferințe, 2 foruri de idei pedagogice „Dialoguri chișinăuiene”, 7 întruniri ale „Grupului de Dialog”, 9 mese rotunde cu participarea factorilor de decizie, 8 seminare și trening-uri pentru managerii principali.

La asigurarea calității demersului educațional au contribuit: seminarele și mese rotunde cu genericul „Managementul succesului: un învățămînt sănătos pentru un viitor frumos”, (LT „Waldorf”), „Școala și comunitatea. Școala în comunitate. Școala pentru comunitate” (LT „Miguel de Cervantes Saavedra”).

Împreună cu diasporule moldovenești din Budapesta, Ungaria, din Praga, Cehia pentru managerii principali din instituțiile de învățămînt preuniversitar a fost

realizat training-ul „Managementul comunicării asertive: formarea imaginii instituționale”.

Au fost organizate:

- Seminare pentru instituțiile speciale: „Дисграфия: многообразие проявлений и современные методики преодоления” (LT „D.Cantemir”) și „Diagnosticarea elevilor-logopați cu tulburări de limbaj: dislexografie cauzată de TGL II” (gimnaziul-internat nr.2).

- Atelierul „Parteneriat pentru dezvoltare” cu participarea părinților și partenerilor implicați în Proiectul cu genericul: „Prin educație auto - și intercunoaștere spre competențe într-o lume a cunoașterii”, Gas Natural „Fenosa”.

- Conferința de analiză și totalizare a Proiectului „O vacanță în siguranță”, realizat împreună cu Casa Radio Moldova, Gas Natural „Fenosa”, Fundația Rakovina din Sozopol, Bulgaria.

- Dezbateri ale Statutului Instituției Publice Liceu Teoretic.

- Dezbateri asupra subiectului „Bani la școală”: între declarație și realitate, activitate organizată împreună cu emisiunea Capital didactic, Casa Radio Moldova.

Evaluarea managementului unității școlare a fost realizată în baza indicatorilor de performanță prin 9 evaluări tematice, 4 de o zi („G.Latină”, „Alexandru cel Bun”, „Ștefan cel Mare”, gimnaziul nr.42) și 2 frontale („Gaudeamus”, „Grătiești”).

Drept rezultat, acțiunile întreprinse au condus la eficientizarea metodelor de promovare a imaginii instituției de învățământ.

Aplicarea consecventă și eficientă a Curriculumului național

Stimularea potențialului creativ al cadrelor didactice și elevilor este realizată prin promovarea inovațiilor didactice și curriculare, premieri, concursuri și expoziții etc.

Rezultatele activității au fost examinate în cadrul celor 46 de reuniuni metodice, desfășurate cu învățătorii și profesorii la disciplinele școlare.

La nivel municipal și instituțional secția inspecție școlară a desfășurat 120 seminare pentru cadrele manageriale și didactice în cadrul cărora au fost abordate diverse aspecte teoretico-practice privind centrarea procesului educațional pe formarea competențelor curriculare, corectitudinea proiectării unităților de învățare etc.

Întru asigurarea monitorizării implementării curriculei naționale, verificării și aprecierii nivelului demersului didactic au fost realizat variate tipuri de monitoring și control: controale frontale, tematice, de o zi, speciale.

În prima jumătate a anului curent de studii inspectoratul a desfășurat 14 concursuri școlare, a realizat 6 lucrări de evaluare, a monitorizat și a analizat rezultatele la 53 de teze semestriale, a elaborat 13 publicații, a oferit 833 de consultații, au asistat în cadrul atestării la 165 de profesori, a elaborat 111 ordine, scrisori, dispoziții, au făcut 4 propuneri la îmbunătățirea actelor normative, a examinat 11 petiții, a elaborat 155 de diferite informații analitice privind desfășurarea procesului educațional în municipiu.

Analiza comparativă a rezultatelor absolvenților gimnaziului, care au promovat examenele de absolvire a gimnaziului în sesiunea 2012 și a celor înmatriculați în clasa a X-a reflectă următoarele: au susținut examenele 6991 de elevi, au fost înmatriculați în clasa a X-a liceu 5309 de elevi, ceea ce constituie

75,9%, cu 4,9% mai mult decît în anul precedent. Dat fiind că în ultimii ani s-a extins numărul de licee, se încalcă art. 6 al Regulamentului de admitere în învățămîntul liceal, care prevede deschiderea a nu mai puțin de 2 clase, fiecare cu un număr de 30-35 elevi în localitățile urbane și 25-30 în localitățile rurale. Astfel, cu titlu, de excepție a fost deschisă cîte o singură clasă de a X-a în 20 de unități școlare de tip liceal din subordine (LT „Pro succes”, „M.Eliade”, „N.Levițchi”, „Trușeni”, „Rambam”, „Durlești”, „Liceul cu profil tehnologic, „Ștefan Vodă”, „M.Basarab”, „Dragoș - Vodă”, „B.Herțli” ORT, „N. Gheorghiu”, „M. Lomonosov”, „Grătiești”, „Academia Copiilor”, „A. Mateevici”, „Waldorf”, „T. Maiorescu”, Teatral Orășenesc, Liceul Teoretic cu profil sportiv nr.3) și în 5 licee private.

Monitorizarea efectuată în cele 121 de instituții școlare a oferit posibilitatea de a constata că în majoritatea instituțiilor în planul managerial au fost determinate clar și corect direcțiile și obiectivele strategice ale activității corpului didactic.

În majoritatea cazurilor obiectivele derivă din problema asupra căreia lucrează corpul didactic al instituției și sînt orientate spre formarea competențelor funcționale esențiale pentru reușita socială a elevului: comunicare, gîndire activă, luarea deciziilor, prelucrarea și utilizarea contextuală a unor informații complexe. În multe cazuri obiectivele au fost formulate în corespundere cu criteriile de formulare a obiectivelor strategice (măsurabile, relevante, realizabile în timp). Calitatea formulării diferă de la o instituție la alta, de altfel, ca și formularea temelor de cercetare în unele cazuri s-a cerut a fi revizuite.

În toate instituțiile de învățămînt preuniversitar la Consiliile profesionale a fost examinată problema generală asupra căreia activează corpul didactic municipal discutată la conferința pedagogică municipală: „Perfecționarea calității procesului educațional în conformitate cu prevederile curriculumului modernizat axat pe formare de competențe în contextul școlii prietenoase copilului”.

În scopul monitorizării procesului de implementare a curriculei modernizate, conform planului de perspectivă a unităților școlare evaluate, pentru anul de studii 2012–2013 sînt planificate variate forme de monitoring și control intern. Nu au planificat acțiuni de control și nici nu există compartimentul de dirijare și control în planul complex de activitate în gimnaziul nr.65.

Curricula la decizia școlii a fost proiectată în 55 unități școlare, inclusiv pentru disciplinele elaborate de Ministerul Educației: LT „Orizont” (Durlești, Ciocana), „Gh.Asachi”, „I.Creangă”, „Gaudeamus”, „M.Kogălniceanu”, „A.S.Pușkin”, Liceul Tehnologic ORT „B.Z.Herțli”, „M.Eliade”, Liceul Teatral Orășenesc, „M.Eminescu”, „T.Vladimirescu”, „M.Grecu”, „Traian”, „N.Gogol”, „Acad. C.Sibirschi”, „N.Iorga”, „E.Alistar”, Teoretic cu profil sportiv nr.3, LIMPS „N.Levițchi”, „P.Rareș”, „O.Ghibu”, LT „V.Vasilache”, „M.Viteazul”, „Universul”, „Minerva”, „V.Lupu”, „C.Negruzzi”, „G.Latină”, „T.Bubuiog”, „T.Maiorescu”, „Olimp”, „Dragoș-Vodă”, „A.I.Cuza”, „M.Lomonosov”, „G.Meniuc”, „M.Sadoveanu”, „Trușeni”, „N.M.Spătarul”, LTE „Waldorf”, „N.Bălcescu”, „Prometeu-Prim”, „Litterarum”, „Svetoci”, gimnaziul-internat nr.2, gimn. „I.L.Caragiale”, gimnaziile nr.7, 31, 33, 41, 49, 75, 86, școala primară nr.91 „A.Ursu”.

Concomitent în unele instituții nu s-a elaborat curricula instituționale pentru orele opționale, ci doar proiecte de lungă durată bazate pe conținuturi, aprobate de managerul școlar în termenii stabiliți.

Nici într-o instituție nu au fost atestate avize analitice privind Proiectarea curriculară la decizia școlii.

Implementarea tehnologiilor informației și a comunicațiilor

În temeiul ordinului Ministerului Educației nr. 580 din 22 iunie (pentru prima etapă - sfârșitul anului de învățământ 2011-2012) și a ordinului Ministerului Educației nr. 808 din 08 octombrie 2012, în scopul monitorizării impactului reformei rețelei școlare, în municipiul Chișinău au fost colectate și introduse datele pentru toate instituțiile de învățământ în Sistemul Informațional de Management Educațional (SIME) din Republica Moldova.

La I-a etapă, în luna iulie-august, colectarea datelor a avut loc prin completarea formularelor în formatul Excel și stocarea în SIME.

La a II-a etapă, care s-a finalizat în decembrie, actualizarea datelor din Sistemul Informațional de Management Educațional (SIME), s-a efectuat în mediul on-line.

În temeiul activităților efectuate s-au identificat principalele provocări cu care se confruntă instituțiile de învățământ în utilizarea mijloacelor oferite de TIC, s-au propus soluții de modernizare a bazei tehnico-materiale din instituție, a laboratoarelor de informatică cu referire la extinderea procesului de utilizare a soft-urilor educaționale în predarea disciplinelor școlare.

Performanțe școlare

În anul școlar 2011-2012 olimpiadele școlare la disciplinele de studii s-au desfășurat în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 347 din 23.03.2005 „Cu privire la aprobarea Programului „Copii dotați” și Regulamentului privind organizarea și desfășurarea olimpiadelor școlare la disciplinele de studii.

Direcția generală educație, tineret și sport a organizat 123 olimpiade și concursuri la disciplinele de studii, dintre care 41 la nivel municipal.

În cadrul olimpiadelor desfășurate la nivel de sector și municipiu, în anul de studii 2011-2012, au participat 15170 elevi din clasele a I-a - a XII-a.

La nivel de municipiu au fost premiați 2407 elevi: locul I - 381 elevi, locul II - 543, locul III - 592 și 891 mențiuni.

Din numărul total de premii și mențiuni obținute în cadrul olimpiadelor republicane (249 de elevi deținători de locuri premiante) întâietatea aparține echipei olimpice a municipiului Chișinău (locul I- 45, locul II – 61), întâietatea aparține echipei olimpice a municipiului Chișinău (177 premii și 72 mențiuni).

În decembrie 2012 au demarat olimpiadele școlare pentru anul de studii 2012-2013.

Activitatea Centrului Metodic Municipal

Calitatea serviciilor educaționale depinde și de nivelul de pregătire profesională a cadrului didactic.

În perioada de referință Centrul Municipal Metodic a perfecționat formele și metodele de formare a competențelor profesionale ale managerilor și cadrelor didactice prin promovarea experienței pozitive a cadrelor didactice la nivel de municipiu, național și internațional, elaborarea materialelor didactice, asigurarea

informațională privind cercetările, elaborările și inovațiile de ultimă oră în domeniul educațional.

În scopul realizării obiectivelor enunțate și ținând cont că profesorul este implicat plener în „managementul schimbării”, deoarece îndeplinește rolul de receptor și emițător al diferitelor mesaje, participant în activitățile specifice; realizator, proiectant, organizator, responsabil al unor acțiuni; de decizie, în selecția obiectivelor, conținuturilor, strategiilor, resurselor; de sursa de informare, model de comportament, purtător de valori; de consiliere, ghidare; de apărare, protecție, CMM a organizat diverse activități cu caracter instructiv.

Metodiștii Centrului Metodic Municipal au acordat asistență metodică cadrelor didactice prin intermediul seminarelor teoretico-practice sau ședințe individuale și ale catedrelor de specialitate.

Asigurarea didactică

Una din condițiile prioritare în realizarea calitativă a procesului educațional este asigurarea didactică.

În perioada de referință au fost primite și distribuite 50 titluri de manuale.

Elevii au fost asigurați cu manuale la nivelul de 100% la toate treptele de școlaritate.

A fost colectată și depusă suma de 2929349.90 lei, ceea ce constituie 100 % pentru închirierea manualelor pentru treapta gimnazială și liceală.

1387 de elevi din clasele V-IX din familii dezavantajate au beneficiat de subsidii pentru chiria manualelor în valoare de 65421,47 lei.

A fost completată baza de date BOOK FOND și prezentate rezultatele la Fondul Special pentru Manuale.

La moment se distribuie donația de carte de la Ambasada României în număr de 74685 ex., 186 titluri.

Formarea continuă a bibliotecarilor s-a realizat prin organizarea și desfășurarea reuniunilor metodice, seminare, simpozioane,

A fost organizat și desfășurat atelierul profesional în cadrul Congresului VII al Asociației Bibliotecarilor din Bibliotecarilor Moldova.

La dezvoltarea sistemului educațional municipal contribuie și cele 7 centre de profil din cadrul DGETS (Diagnosticare și Reabilitare „Armonie”, de Educație moral-spirituală, Orientare Profesională, Adolescenților, „Pas cu Pas”, Centrul de studiere a limbii române pentru alolingvi și Excelență).

Consiliului Local al Copiilor și Tinerilor

Formarea cetățeanului activ a devenit una din problemele - cheie ale societății contemporane. În context, Centrul Adolescenților a organizat mai multe activități privind formarea conduitei civice la adolescenți:

- Seminarul „Activismul civic se educă prin implicare la viața comunității/societății civile”, desfășurat la 01 noiembrie 2012;

- mesele rotunde: „Mobilizarea tinerilor în prevenirea actului de violență printre adolescenți”, din 25 octombrie 2012, „Accente de formare și autoformare racordate la societatea civilă din Moldova”, din 07.11.12 și „Sunt cetățean responsabil - relațiile mele cu forțele de ordine internă”, din 06 decembrie, 2012, cât și a dezbaterii „Părinți și copii - duet sau duel” din 30.10.12 au avut drept scop educarea responsabilității, implicarea și participarea activă în viața comunității.

În cele 5 programe organizate de către Centrul Adolescenților în perioada de referință au participat 35 președinți ai Consiliilor școlare din instituțiile de învățământ preuniversitar, 270 adolescenți din toate cele 5 sectoare ale municipiului, psihologi, cadre didactice, inspectori ai poliției municipale, părinți.

Un segment special în activitatea Centrului este acordarea de asistență logistică în activitatea desfășurată cu Consiliul Local al Copiilor și Tinerilor, promoția a IV-a. În acest an tinerii consilieri au fost antrenați în toate activitățile enumerate, în Proiectul „Școala tînărului consilier” la modulul „Arta oratorică”, în evoluarea în fața a peste 300 de tineri cu spectacolul Teatrului social al CLCT „Viața ta contează” în liceele municipale: „Mircea Eliade”, „Mihai Viteazul”, „Mihail Kogălniceanu”.

Atelierele de lucru „Implicarea tinerilor în rezolvarea problemelor comunitare”, „Leadership și dezvoltarea personală” le-a oferit tinerilor întâlniri cu adevărați lideri, cei mai activi consilieri din Consiliul precedent, voluntarul anului 2012 Daniel Vodă și cele mai active voluntare Bălan Cristina și Mogîldea Cristina, care le-au ajutat tinerilor în desemnarea sferei lor de implicare.

Activitatea de voluntariat este una din pasiunile preferate ale tinerilor receptivi. În acest scop s-a desfășurat Campania informațională printre adolescenții municipiului „E timpul să fiu altfel!” desfășurată în perioada 03-07 decembrie 2012, de Ziua internațională a voluntarilor, care a dat posibilitate tinerilor să discute și să se documenteze cu prevederile Legii „Cu privire la voluntariat” și implicarea conștientă a tinerilor în activități de ordin comunitar.

Semnificativ este și evenimentul de promovare a performanțelor tinerilor prin oferirea bursei municipale de merit.

Proiectele internaționale cu Suedia „Eco.West.Recycle.” cât și „Participarea tinerilor la procesul decizional” în care sînt implicați tinerii consilieri se desfășoară conform unui program special, monitorizat de ambii parteneri: Primăria municipiului Chișinău și Primăria orașului Borlagne, Suedia. Astfel, la 12 decembrie 2012 a fost organizată o tele-conferință între reprezentanții a 2 Consilii de tineri din orașul Borlagne, Suedia și CLCT din Chișinău.

O nouă amploare au luat parteneriatele de colaborare și cu Consiliile de tineri din Iași, Piatra-Neamț, Pitești (România).

În cadrul seminarului municipal „Școala și comunitatea” din 21 noiembrie 2012, 11 tineri consilieri au participat la discuțiile declanșate în cadrul atelierului „Comunitatea și elevii”, cu participarea managerilor principali ai instituțiilor de învățământ preuniversitar.

Masa rotundă „Drepturile omului încep de la drepturile copilului” desfășurată la 29 noiembrie 2012 în incinta Liceului Teoretic „Vasile Alecsandri” a întrunit tinerii din LT: „Mircea Eliade”, „Mihai Eminescu”, CLCT, unde s-au discutat probleme referitor la respectarea drepturilor copiilor în Republica Moldova.

Desfășurarea Proiectului Comunitar „Umăr la umăr” a mobilizat CLCT și adolescenții din mai multe instituții de învățământ să meargă cu daruri și cu programe festive, în preajma sărbătorilor de iarnă, la Azilul republican de bătrîni și invalizi, la Centrul pentru copiii bolnavi din cadrul Spitalului oncologic republican, la cei 45 de copii din 12 familii din satul Gotești, raionul Cantemir, la familia Rotari (cu 3 copiii, 2 fetițe invalide) din comuna Stăuceni, la maestrul Liubomir Iorga, pensionar bolnav.

Activitatea **CDR „Armonie”** a fost orientată spre acordarea asistenței psihologico-medicale a elevilor cu diverse probleme în sfera psihică, emoțională, relațională și abateri în conduită, consilierea și formarea profesională continuă a psihologilor școlari, informarea și consilierea cadrelor didactice și părinților vis-a-vis de problemele cu aspect psihologico-psihiatric.

Pe parcursul anului la CDR „Armonie” s-au adresat 562 elevi cu diverse probleme. Din numărul total de elevi, 416 elevi au beneficiat de examen multiaspectual, tratament multidisciplinar. Fiecare elev a beneficiat de 9-12 sedințe corecțional dezvoltative și psiho-terapeutice.

Concomitent. Părinților li s-a acordat 504 consultații

În ultimii ani numărul elevilor cu sindromul hiperactiv se majorează.

În scopul ameliorării climatului din colectivele de copii și creierii condițiilor favorabile au fost consultați 63 manageri principali, profesori și 102 psihologi școlari. La finele tratamentului complex 98,4% dintre elevi sunt eliberați cu recuperare, 1,6 % cu ameliorare esențială a stării inițiale (în special, elevii ce acuză retard mintal moderat).

Pe parcursul anului de învățământ la Centrul „Armonie” s-au adresat 75 părinți copiii cărora manifestă sindromul hiperactiv și deficit de atenție.

Colaboratorii Centrului au acordat 124 consultații la diverse probleme ce țin de activitatea serviciului psihologic în școală psihologilor din instituțiile de învățământ.

În decursul I perioade a anului de învățământ s-au acordat consultații la probleme de aplanarea a conflictelor, crearea condițiilor satisfăcătoare pentru elevii dificili cadrelor didactice, echipei manageriale din: LT sportiv nr. 2, LT „L. Rebreanu”, LT „Minerva”, gimnaziul nr. 41, 42, LT „I. Vieru”, LT „A. Cantemir”, LT „A. Pușkin”, L T „M. Basarab”, școala medie nr. 6, LT „M. de Cervantes”, LT „V. Vasilache”, LT „Prometeu”, LT „S.Haret”, LT „G. Asachi”, școala primară nr.88, LT „N. Gogol”, LT „M. Koțiubinski”, LT „I. Creangă”, gimnaziul nr.64. LT „M. Berezovski”, LT„Univers LIONS”, L.T „G.Asachi”, LT „G. Meniuc”, LT „N. Bălcescu”, LT „G. Călinescu”, LT „Rambam”.

Centrul „Armonie” contribuie la formarea continue a psihologilor din instituțiile de învățământ preuniversitar. În acest scop a fost organizată Conferința metodică a psihologilor școlari: „Sănătatea copilului în școală” în cadrul căreia au participat 22 psihologi școlari, 2 seminare cu tematica: „Profilaxia abandonului școlar și a vagabondajului la elevi” și o masă rotundă cu psihologii școlari: „Examinarea nivelului de adaptare școlară a elevului și a relațiilor interpersonale a lui cu cei din jur.

Specialiștii CMIOP au acordat cadrelor didactice asistență metodică de profil. Activitățile de asistență au vizat atât organizarea activităților de ghidare în carieră a elevilor, cât și pregătirea de materiale pentru activitățile cu profesorii din instituțiile de învățământ.

În acest scop au fost organizate 4 seminare în instituțiile de învățământ din municipiu și o formare în deplasare, în colaborare cu casa Corpului Didactic Neamț, România.

La seminarul instructiv - metodic pentru diriginți cu tema „Conceptul de educație vocațională în consilierea carierei”, desfășurat la 28 noiembrie 2012, au participat 72 de cadre didactice din instituțiile de învățământ preuniversitar din

municipiu, 15 cadre didactice din cadrul liceului gazdă și 10 părinți. În cadrul seminarului au fost susținute 7 ore publice, o sesiune de formate sub formă de training și un proiect de analiză „Importanța profilului estetic în alegerea profesiei”.

La seminarul pentru cadre didactice „Consiliere școlară și vocațională” organizat la CMIOP din 17.10.2012 au participat 19 cadre didactice, din instituțiile de învățământ preuniversitar. Participanții la seminar au reflectat asupra abordării și implementării principiilor și metodologiei contemporane ale consilierii școlare și vocaționale în instituțiile preuniversitare.

Seminarul „Planificarea și evoluția carierei”, organizat și desfășurat în incinta CMIOP a întrunit 18 cadre. Participanții la seminar au exersat metodologia propusă pentru o planificare adecvată a carierei elevului. Ei au apreciat înalt activitățile desfășurate în cadrul seminarului, suportul metodic pe care l-au primit și au menționat gradul înalt al eficienței metodelor oferite la sesiunea precedentă (17.10.12) aplicate de către ei în practică.

Seminarul instructiv-metodic pentru cadrele didactice și dirigenții din L.T. „Gh. Ghimpu” cu titlul: „Autocunoașterea - cheia spre găsirea unei profesii de succes” a fost organizat și desfășurat în incinta liceului nominalizat. La activitate au participat 14 cadre didactice. Participanților seminarului li s-au oferit metode de autocunoaștere a elevului aplicarea cărora a fost exersată în cadrul ședinței.

Specialiștii Centrului au participat în calitate de formatori în cadrul mai multor măsuri organizate în instituțiile de învățământ:

- seminarul pentru psihologi „Susținerea psihologică a elevilor în situații de criză”, Liceul Teoretic „Vasile Alecsandri”, 11.10.2012;

- atelierul „Ghidarea carierei”, în cadrul conferinței pentru psihologi „Psihologia - un pas spre viitor”, 24-26.09.2012;

- seminarul municipal pentru managerii instituțiilor extrașcolare „Dezvoltarea creativității - factor important în formarea competențelor artistice ale elevilor”, 28.11.2012.

Pe parcurs au fost organizate activități de consiliere de grup.

Activitățile de training „Consilierea elevilor în alegerea unei profesii pentru viitor” au fost realizate în următoarele instituții de învățământ preuniversitar din municipiu: LT „L. Blaga”, „Academia copiilor”, „N. Sulac”, „M. Eminescu”, „E. Alistar”, „Trușeni”, „V. Vasilache”, „Universul”, „Ginta Latină”, „M. Berezovschi”, „D. Alighieri”, „S. Grama”, „Gh. Ghimpu”, „P. Zadnipru”, Liceul municipal internat cu profil sportiv, gimnaziul teatral „I. L. Caragiale”, gimnaziile nr. 5, 51, 84, 86. În activități de consiliere pe carieră au fost antrenați în total un număr de 860 de elevi din clasele a VIII-a – a XII-a.

Prin intermediul testelor psihologice elevii care s-au adresat la CMIOP au fost examinați pentru consiliere individuală.

Centrul de Excelență asigură condiții optime pentru identificarea și promovarea potențialului intelectual și creativ al copiilor dotați cu aptitudini la matematică .

Centrul de studiere a limbii române pentru alolingvi a oferit posibilități cetățenilor alolingvi de a studia limba română prin organizarea și desfășurarea cursurilor la un nivel înalt și cu o bună pregătire profesională a cadrelor didactice.

Procesul de instruire a fost realizat în 2 niveluri și au fost instruiți în cadrul cursurilor 163 cetățeni alolingvi.

Misiunea **Centrului metodic al educației formative „Pas cu Pas”** a fost de a promova tehnologiile formative în rândul cadrelor didactice din învățământul preșcolar și primar. Modulele tematice au promovat principiile unui curriculum centrat pe necesitățile copilului. Pe parcurs numărul de seminare pentru cadrele didactice din învățământul preșcolar și cel primar a sporit cu 12%.

Centrul de educație moral-spirituală a cercetat rolul părinților în educația copiilor, aspectele educative privind familia, oglindite în sursele literare ale moralei civice și creștine.

Conlucrarea cu APL

În scopul democratizării procesului de conducere a sistemului educațional municipal, consolidării autonomiei instituționale, precum și întru implementarea Strategiei Naționale de descentralizare și în alte documente de politici și normative naționale și sectoriale, DGETS a organizat dispute, seminare, ședințe instructive convocate cu diferite categorii de specialiști responsabili de sectorul dat.

Calitatea serviciilor educaționale depinde de gradul de dotare a unității de învățământ cu mijloace educaționale și didactice.

Una din condițiile prioritare de consolidare a bazei didactice este implicarea factorilor de decizie în soluționarea problemelor din învățământ.

Unul din partenerii activi în perioada de referință a fost Primăria și Consiliul municipal Chișinău, care a contribuit la consolidarea bazei tehnico-materiale, optimizarea rețelei instituțiilor de învățământ preșcolar și preuniversitar, asigurarea didactică, alimentația gratuită a copiilor din instituțiile de învățământ preșcolar și preuniversitar din municipiu, organizarea odihnei elevilor în perioada estivală, susținerea copiilor dotați (acordarea burselor de merit) și a minorilor din familiile social dezavantajate pentru pregătirea lor către noul an de studii.

Pentru anul 2012, conform deciziei Consiliului municipal Chișinău nr.3/2 din 27 aprilie 2012 „Cu privire la aprobarea bugetului municipiului Chișinău pe anul 2012, pentru instituțiile de învățământ din Chișinău au fost aprobate mijloace bugetare, în sumă de 1062719,0 mii lei, comparativ cu 840 mln. 477,4 mii lei alocați în anul 2011.

Salarizarea angajaților din sistemul educațional s-a efectuat în conformitate cu prevederile Legii nr. 355-XVI din 23.12.2005 „Cu privire la salarizare în sectorul bugetar”, Hotărârilor Guvernului Republicii Moldova nr.381 din 13.04.2006 „Cu privire la condițiile de salarizare a personalului din unitățile bugetare în baza Rețelei tarifare unice” modificată prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr.807 din 07.12.2009 „Pentru aprobarea modificărilor și completărilor ce se operează în unele hotărâri ale Guvernului” (M.O nr.184-186 din 15.12.2009), Hotărârii Guvernului nr. 428 din 13.06.2011 „Privind aprobarea modificărilor, completărilor și abrogarea unor hotărâri ale Guvernului” (M.O. nr.99-101 din 07.06.2011) și Hotărârii Guvernului Republicii Moldova nr.469 din 26.06.2012 „Pentru aprobarea modificărilor și completărilor ce se operează în unele hotărâri ale Guvernului”(M.O. nr.131-134 din 26.06.2012).

Actualmente, se implementează prevederile Hotărârii Guvernului nr. 1001 din 26.12.2001 „Privind punerea în aplicare a unor acte legislative” și Legii nr. 48 din 22.03.2012 „Privind sistemul de salarizare a funcționarilor publici” și Hotărârea

Guvernului Republicii Moldova nr. 331 din 28.05.2012 „Privind salarizarea funcționarilor publici”.

Din 01 ianuarie 2013, conform Hotărîrii Guvernul Republica Moldova nr. 728 din 02.10.2012 „Cu privire la finanțarea în bază de cost standard per elev cu utilizarea coeficienților de ajustare în modul stabilit de Guvern pentru instituțiile de învățămînt primar și secundar general, finanțate din bugetele unităților administrativ-teritoriale”, toate instituțiile de învățămînt primar și secundar general sînt finanțate în baza unei noi metodologii, care presupune investirea mijloacelor financiare pentru creșterea calității procesului educațional. Formula acoperă toate cheltuielile, cu excepția celor pentru alimentație și investiții capitale.

Pentru anul 2013, normativul valoric pentru fiecare elev constituie 6282 lei.

Odată cu aplicarea noii metodologii, instituțiilor de învățămînt li se oferă o perioadă de tranziție, de doi ani, timp în care li se vor putea aloca sume suplimentare pentru acoperirea deficitului bugetar: în primul an 100% din deficit, iar în al doilea an - 50 la sută din suma deficitului calculat în primul an.

Noua metodologie de finanțare a școlilor nu va afecta politica de salarizare a angajaților din învățămînt.

De la 01 ianuarie 2013, conform deciziei Consiliului municipal Chișinău nr.5/64 din 17.09.2012 „Cu privire la transmiterea cu titlul gratuit a instituțiilor de învățămînt primar și secundar general de la autoritățile administrației publice locale de nivel unu la finanțarea din bugetul autorităților administrațiilor publice locale de nivelul al II-lea” 29 instituții de învățămînt primar, gimnazial și liceal vor fi finanțate din contul bugetului municipal.

Parteneriate de colaborare

Unul din obiectivele majore de dezvoltare a sistemului educațional este promovarea și stimularea activităților de colaborare.

În anul 2012 a fost create noi mecanisme de cooperare transfrontalieră, a unui cadru de comunicare și schimb de experiență, promovînd cultura cooperării, participării și a dialogului intercultural între comunitatea educațională din municipiul Chișinău și România, Bulgaria, Ucraina; Estonia și alte țări.

Din topul celor mai recente activități reliefăm:

La 5-8 octombrie 2012 a avut loc o vizită de studiu pentru managerii școlari din municipiul Chișinău la Botoșani. Obiectivul primordial al vizitei a fost schimbul de experiență și formare continuă în cadrul cursurilor „Management instituțional educațional”.

Managerii școlari au fost familiarizați cu organigrama inspectoratului școlari județean Botoșani, cu structurile și departamentele de bază, au fost informați despre succesele și deficiențele sistemului educațional din România și posibilitățile de organizare a activităților comune.

Vizita de studiu și documentare a managerilor școlari din RM a fost un eveniment de succes pentru instituțiile din ambele țări, au fost create posibilități reale pentru realizarea parteneriatelor în domeniul educației și al culturii, șanse mari pentru a găsi modalități de apropiere a sistemelor de învățămînt și de consolidare a relațiilor dintre profesori de pe ambele maluri ale Prutului. A fost semnat protocolul de colaborare dintre Casa Corpului DIDACTIC Botoșani și DGETS.

La 17 octombrie cu vizită de răspuns Inspectorului Școlar General Botoșani, România a vizitat Direcția generală educație, tineret și sport. Întâlnirea s-a axat pe formarea managerilor educaționali preuniversitari în managementul proiectelor europene, parteneriatul educațional școlar cu factori sociali precum și posibilitățile reale de implicare și administrare a proiectelor comune.

În perioada 22-26 octombrie 2012, un grup de manageri școlari a fost o delegați în Estonia, orașul Tallinn, cu scopul studierii metodei de trecere a instituțiilor municipale de învățământ la autogestiunea financiară.

Programul a inclus studierea managementului Departamentului de Educație al orașului Tallinn. A fost organizat un seminar cu studierea procedurii de implementare a descentralizării în administrația publică locală a Estoniei.

La 24-26.10.2012 în Tallinn, a avut loc Conferința Internațională, „Образовательные партнерства-шанс продвижения национальных ценностей” în cadrul căreia s-au făcut totalurile a 12 ani de activitate în cadrul programului „Aprofundare lingvistică”.

Seminarul internațional la LT „M.Kogălniceanu”, desfășurat la 15-16 decembrie 2012, „Dezvoltarea competențelor de comunicare orală și interculturală în cadrul lecțiilor de limbă germană” a fost organizat în contextul pregătirii către examene.

Activitățile desfășurate au avut caracter oficial, de identificare a celor mai actuale și stringente probleme cu care se confruntă cadrele didactice și manageriale din țările participante, stabilirea soluțiilor și oportunităților de colaborare cu comunitatea, atragerea resurselor extrabugetare, întreținerea și dezvoltarea bazei materiale a unității de învățământ cu sprijinul unor parteneri.

Unul din succesele obținute este încheierea și semnarea Memorandurilor sau Acordurilor de colaborare între părțile semnate.

Pe parcursul anului de studii 2011-2012 au fost semnate 54 de acorduri de colaborare. În primele luni ale anului de studii în curs au fost semnate:

- acordul de colaborare trilateral între Direcția Generală Educație, Tineret și Sport (DGETS), „Asociația Europeană a Cadrelor Didactice din Republica Moldova” (AEDM) și Asociația Europeană a Cadrelor Didactice (AEDER);

- Fondul „David Lynch” (Kiev, Ucraina). Obiectivul acestui acord: organizarea și desfășurarea acțiunilor educative și evenimentelor pentru copii și tineret. Schimb de experiența cu diverse instituții din Europa și SUA;

- acordul de colaborare între S.R.L. „Rinastal”, care oferă servicii SMSAGENDA și LT „Ștefan cel Mare” și „A. I. Cuza”, cu referire la informarea părinților prin intermediul mesajelor la telefonul mobil despre situația școlară al copilului său în fiecare zi. În baza acestor acorduri, DGETS monitorizează și realizează activități ce țin de susținerea și promovarea mobilității academice, stagii pentru profesori.

În temeiul Proiectului transfrontalier Univ-Lyceum (Aplicant Fundatia Filocalica) vor fi selecte patru școli din Iași și trei școli din Chișinău. Pe durata realizării proiectelor de cercetare va funcționa un site creat de Aplicant, unde elevii de liceu vor putea afla informații despre profilul facultăților din Moldova și despre profilul facultăților din cadrul Universității „A.I.Cuza”.

În perioada 30 octombrie - 2 noiembrie 2012, DGETS a organizat programul de formare continuă și schimb de bune practici în cadrul proiectului „Activități

educative școlare și extrașcolare - abordări didactice și manageriale în contextul provocărilor actuale”, desfășurat în parteneriat cu Inspectoratul Școlar Județean și Casa Corpului Didactic Iași.

DGETS, în parteneriat cu Școala „Nicolae Tonitza”, Constanța România, organizează pe parcursul anului școlar 2012-2013 ediția a II-a a Proiectului Național „O viață sănătoasă”.

În parteneriat cu Școala Gimnazială „Aurel Vlaicu”, Fetești, jud. Ialomița, România, DGETS a lansat inițiativa de a participa la Simpozionul și Concursul Internațional „Metode tradiționale și moderne folosite în activitatea didactică”, ediția a II-a, desfășurat la 16 decembrie 2012.

În parteneriat cu AGIRO, Republica Moldova și AGIRO, sucursala Iași, a lansat un Proiect ce include următoarele activități: Concursul Internațional Interdisciplinar „Tradiții și obiceiuri din țara mea”, Simpozionul Internațional „Toleranța între teorie și practică” și Revista on-line „Traditions and customs of my country”.

Educația multiculturală a copiilor contribuie la dezvoltarea și formarea personalității copilului. Un copil multilateral dezvoltat este un copil educat în spiritul valorilor patrimoniului culturii naționale.

În scopul susținerii activităților organizațiilor neguvernamentale de tineret, precum și a promovării educației interculturale în mediul elevilor, a implicării cadrelor didactice în implementarea noilor metode de educație interculturală, la 17 octombrie 2012 s-a desfășurat atelierul final din cadrul cursului de instruire al proiectului „Dialog intercultural în Moldova”, realizat în comun cu Consiliul Național al Tineretului din Moldova cu susținerea Fundației Elvețiene pentru Copii „Pestalozzi”. Menționăm participarea la desfășurarea Festivalul Voluntarilor - 2012 cu genericul „Jos pălăria în fața voluntarilor!”, ediția a X-a, realizat la 09 decembrie 2012, în incinta Palatului Republicii.

În cadrul festivalului au fost nominalizați învingătorii la diverse probe.

Un vast program de acțiuni a fost dedicat Zilei Naționale a Tineretului și Zilei Internaționale a Studenților. Astfel, în perioada 12-24 noiembrie 2012 s-a desfășurat în colaborare cu Uniunea Muzicienilor din Moldova, Ministerul Culturii, Filarmonica Națională „Serghei Lunchevici”, Concursul Național al Interpreților Cântecului Folcloric „Tamara Ciobanu”, ediția a XII-a. La concurs au participat 110 interpreți soliști, profesioniști și amatori, copii și maturi din municipiu, precum și din alte localități ale republicii.

În cadrul aceluiași program s-au înscris și următoarele acțiuni:

- Festivalul-concurs municipal al folclorului ostășesc cu genericul „La onor, la datorie” (ediția a XV-a), realizat în colaborare cu Pretura sectorului Botanica și Direcția cultură.

- Treningul interactiv „Politici de tineret: probleme, soluții, perspective” cu participarea specialiștilor în problemele tineretului din cadrul preturilor de sector și primăriilor localităților rurale. Treningul a fost organizat în colaborare cu Consiliul Național al Tineretului din Moldova și au fost abordate problemele colaborării între sectorul guvernamental și nonguvernamental, respectării legislației în domeniul politicilor de tineret.

- Treningul informațional pentru reprezentanții instituțiilor de învățământ preuniversitar din municipiu. În cadrul acestui trening au participat reprezentanții

liceelor din municipiul Chișinău. Activitatea a fost organizată cu implicarea activă a Consiliului Național al Tineretului din Moldova și reprezentanților Consiliului Local al Copiilor și Tinerilor din municipiul Chișinău. Tematica treningului - „Tineretul de azi - viitorul de mâine”.

Tot în această perioadă s-a desfășurat etapa finală a concursului pentru Premiul municipal pentru tineret în domeniul științei, tehnicii, literaturii și artelor, ediția 2012, în cadrul căruia au fost selectate cele mai valoroase lucrări și demni candidați cu performanțe deosebite în diverse domenii de activitate, care s-au învrednicit de titlul de Laureat al Premiului municipal pentru tineret.

De asemenea au fost acordate și premii de încurajare pentru candidații la Premiul municipal pentru tineret, care au înregistrat rezultate frumoase în domeniile în care activează.

Este o tradiție frumoasă, ca în fiecare an în luna octombrie să se desfășoare Festivalul internațional de dans popular pentru colectivele artistice de copii, fiind dedicat Hramului orașului Chișinău, în acest an ajungând la a XIV-a ediție. Această ediție a fost gazda colectivelor coregrafice de copii din România, Polonia, Slovacia și Ucraina.

În cadrul instituțiilor de învățământ preuniversitar și extrașcolar activează formații artistice de copii de diferit gen: dans popular, orchestre de muzică populară, ansambluri vocale, formații folclorice, formații corale, orchestre de fanfară, iar perfecționarea măiestriei artistice, ridicarea nivelului de interpretare este un scop prioritar în activitatea lor. Astfel, în perioada lunii noiembrie 12 formații artistice de copii și-au confirmat titlul de Colectiv artistic „model”.

Festivalul-concurs municipal al datinilor și obiceiurilor de iarnă „Să trăiți, să-nfloriți” (ediția a XVIII-a), are drept scop educația copiilor în spiritul valorilor culturii naționale, cât și valorificarea și promovarea tradițiilor și obiceiurilor specifice sărbătorilor de iarnă în rîndul tinerei generații.

Din an în an crește numărul colectivelor participante la acest Festival-concurs, dar și calitatea prezentării materialului folcloric autentic. Astfel, în acest an au participat 91 formații folclorice de copii la etapa de sector și 22 formații la etapa municipală.

În scopul readucerii în actualitate a obiceiurilor și tradițiilor de iarnă s-a desfășurat Festivalul-concurs al obiceiurilor și tradițiilor de iarnă „Florile Dalbe” pentru colectivele de tineret. În cadrul celei de-a XVI-a ediții a acțiunii și-au dat concursul 17 colective folclorice și 23 soliști, reprezentanți ai instituțiilor de învățământ superior, superior incomplet, preuniversitar, centre de creație, alte colective care activează în municipiu. Tot la acest capitol s-a înscris și emisiunea televizată „Aprindeți luminile”, organizată în colaborare cu Uniunea Muzicienilor din Moldova și Compania Publică „Teleradio-Moldova”.

La expoziția lucrărilor de artizanat din cadrul Festivalului etniilor din municipiul Chișinău „Unitate prin diversitate” (ediția a X-a) au fost antrenați circa 30 de instituții de învățământ preuniversitar, preșcolar și extrașcolar. Au fost menționate lucrările din LT „M.Viteazul”, „Principesa Natalia Dadiani”, „M.Berezovschi”, „Ginta Latină”, „L.Deleanu”, etc.

În cadrul Festivalului „VeloHora” au fost organizate concursurile de desen pe asfalt și bicicletelor, la care au participat peste 100 de elevi din instituțiile de învățământ preșcolar, preuniversitar, extrașcolar.

Concursul municipal de desen și eseuri cu genericul „Chișinăul istoric - anul 2030” a fost desfășurat în perioada septembrie-octombrie 2012. Înalt au fost apreciate lucrările elevilor din LTPA „Doina și Ion Aldea-Teodorovici”, „Principesa Natalia Dadiani”, „B.G.Herțli”, „A.Cantemir”, „L.Deleanu”, „A.Cehov”, „Miguel de Cervantes Saavedra”, „Academician C.Sibirschi”, „Gaudeamus”, „A.Pușkin”, I.Creangă”, „N.Iorga”, CAE „Curcubeul”, gimn.nr.5, etc.

Seminarul instructiv-metodic municipal pentru managerii instituțiilor extrașcolare cu genericul „Dezvoltarea creativității-factor important în formarea competențelor artistice ale elevilor” a fost desfășurat la 28.11.2012 în Centrul de creație a copiilor „Luceafărul”. În cadrul seminarului au fost demonstrate abilitățile copiilor care studiază în cercurile cu profil artistico-plastic, a fost examinată experiența de lucru a tinerilor conducători de cerc din instituția dată.

Pe parcurs au fost desfășurate un șir de seminare.

Seminarul municipal „Rolul unității școlare în educația nonviolentei în mediul școlar” (LT „N. Milescu Spătaru”) a avut ca obiective promovarea abilităților manageriale în vederea creării climatului moral-psihologic în colectivul de elevi, profesori și părinți întru depășirea fenomenului violenței în unitatea școlară; familiarizarea managerilor cu noile tendințe, perspective și direcții în activitatea Comisiei profilactice și cu elevii-problemă; promovarea unui parteneriat durabil între factorii educaționali școală-copil-comunitate.

Seminarul municipal „Proiectarea activității profilactice și de protecție a copilului în unitatea școlară” (LT „Academia copiilor”).

Seminarul municipal „Aspecte metodologice ale activității educative” (LT „O.Ghibu”). Activitatea seminarului a fost orientată spre realizarea integrală a obiectivelor trasate: asigurarea formării continue a cadrului managerial cu aspecte teoretice și de bune practici privind managementul proiectelor educaționale; familiarizarea directorilor educativi cu noile tendințe în managementul elaborării proiectelor educaționale; asigurarea schimbului de experiență cu privire la unele aspecte ale activității educative.

În calitate de oaspeți de onoare a fost prezentată o delegație din Iași, România.

Luând ca bază obiectivele educaționale s-au organizat activități ce țin de profilaxia criminalității juvenile, prevenirea toxicomaniei uzuale, protecția copilului de orice formă de abuz și neglijare, promovarea modului de viață sănătos, prevenirea traficului de copii, abandonului școlar.

Performanțe sportive

În subordinea Direcției generale educație, tineret și sport sînt 14 instituții sportive, cu un contingent de 6000 elevi, dirijați de circa 300 profesori - antrenori. În cadrul celor 45 de secții se practică 23 probe sportive.

În perioada au fost organizate campionate, întîietăți, turnee și alte activități la care au implicați atît sportivii începători cît și cei de performanță.

Este necesar de menționat în plan pozitiv: campionatele deschise ale școlilor sportive nr.6, 8 și 11 la înot printre copii, Campionatul deschis al școlii sportive nr.6 la taekwon-do WTF, Turneul internațional la handbal „Speranțele olimpice” (§§ nr.2 de handbal), Campionatul deschis al școlii sportive nr.12 la lupte libere, box, fotbal, volei, Campionatul Școlii Sportive „Speranța” la gimnastică ritmică și

sportivă, Turneul internațional la polo pe apă consacrat Antrenorului Emerit al Republicii Moldova A. Boltramovici), Campionatul deschis al școlii sportive nr. 3 la atletism, Campionatul deschis al ȘS nr.7 de șah „Toamna de aur” etc.

6 elevi ai școlilor sportive subordonate au participat la Jocurile Olimpice.

Pentru rezultatele obținute majoritatea sportivilor din municipiu Chișinău au fost incluși ca membri în loturile naționale la majoritatea probelor sportive.

În scopul realizării obiectivelor trasate, în perioada respectivă au fost organizate 41 acțiuni dintre care 19 campionate, 6 cupe, 6 Turnee Internaționale, o manifestare cultural - sportivă, 4 curse de alergări, 14 cantonamente de pregătire, 28 deplasări ale sportivilor din capitală la competițiile naționale și internaționale, 2 acțiuni pentru sportivii invalizi.

Printre acțiunile de amploare menționăm următoarele: cursele de alergări de 1,3,6,12 km. Au concurat un număr impunător de sportivi la Turneele Internaționale consacrate Antrenorilor Emeriți Boris Diacenco (tir) și Vasile Luca (judo). Turneul la haltere „Podețul de Anul Nou” a întrunit sportivi din toate localitățile republicii, unde se practică această probă.

Programele sportive consacrate Hramului Chișinăului și Zilei naționale a tineretului au inclus mai multe concursuri la următoarele probe: haltere, gimnastică artistică și ritmică sportivă, orientare sportivă, kaiak - canoe, joc de dame, șah, handbal, scrimă, lupte greco-romane, tir, ciclism, box, tir cu arcul, aerobică, înot.

La Turneul internațional de dansuri sportive „Chișinău - Open - 2012” desfășurat în luna octombrie 2012 au participat 22 țări.

În premieră au fost organizate: Cupa deschisă a Primăriei municipiu Chișinău la tenis, la care au luat parte cca. 150 cei mai buni sportivi din republică, Campionatul deschis al municipiului Chișinău la lupte libere la care au participat sportivi din Republica Moldova, Belarusi, Ucraina, România, Rusia, Israel.

În perioada respectivă la toate concursurile desfășurate de secția sport au participat peste 20 mii de sportivi la diverse categorii de vârstă.

În scopul susținerii tinerilor sportivi, la finele anului au fost premiați și cei mai buni sportivi și antrenori din municipiul Chișinău care au obținut rezultate performante pe parcursul anului 2012:

- Cristina Iovu, haltere, locul III, Jocurile Olimpice; locul I, Campionatul Europei (seniori), locul I, Campionatul Europei (tineret);
- Zalina Marghiev, atletism, locul VIII, Jocurile Olimpice; locul I, Cupa Europei (seniori), locul VIII, Campionatul Europei (seniori);
- Sergiu Toma, judo, locul IX, Jocurile Olimpice;
- Dan Olaru, tir cu arcul, locul IX, Jocurile Olimpice; locul III, Campionatul Europei (seniori);
- Ion Luchianov, atletism, locul X, Jocurile Olimpice;
- Svetlana Saenco, lupte libere, locul X, Jocurile Olimpice;
- Alexandru Dudoglo, haltere, locul II, Campionatul Europei (seniori);
- Pavel Pocatilov, arte marțiale mixte, locul I, Campionatul Europei (seniori); locul II, Campionatul Mondial (seniori);
- Oleg Sîrghi, haltere, locul II, Campionatul Europei (seniori);
- Andrei Rotaru, taekwon-do (WTF), locul II, Campionatul Europei (seniori);
- Ștefan Roșca, powr-lifting, locul IX, Jocurile Paralimpice.

Au obținut premii speciale și sportivii care au luat locurile III la Campionatele Mondiale și europene printre seniori, tineret și juniori:

- Cristina Iovu, haltere, locul I, Campionatul Europei (tineret),
- Alexandru Dudoglo, haltere, locul II, Campionatul Europei (seniori);
- Artiom Pipa, haltere, locul II, Campionatul Europei (tineret);
- Gheorghe Cernei, haltere, locul III, Campionatul Mondial Universitar, locul III, Campionatul Europei (tineret);
- Sergiu Cechir, haltere, locul II, Campionatul Europei (tineret);
- Andrian Zbîrneș, haltere, locul II, Campionatul Mondial Universitar;
- Elena Popescu, atletism, locul III, Campionatul Țărilor Balcanice (seniori);
- Alexandr Cuharenco, atletism, locul III, Campionatul Țărilor Balcanice (seniori);
- Valeria Lungu, atletism, locul I, Campionatul Țărilor balcanice (tineret);
- Andrian Mardari, atletism, locul III, Campionatul Țărilor Balcanice (juniori);
- Mihaela Tacu, atletism, locul II, Campionatul Țărilor Balcanice (juniori);
- Denis Dudco, joc de dame, locul II, Campionatul Mondial (tineret), locul III, Campionatul Mondial la joc rapid (tineret).

Odihna și întremarea sănătății copiilor

Odihna și întremarea sănătății copiilor în a perioada estivală 2012, a fost organizată în:

- 36 tabere cu sejur de zi cu un contingent de 2680 copii,
- 4 tabere staționare de odihnă, subordonate DETS din sectoarele municipiului Chișinău: „Poienița veselă” și „Neptun”, „Cireșarii” și „Alunelul”, în care se vor odihni cca. 6400 copii;

- taberele sportive, cu un contingent de 3290 copii.

- 10 tabere staționare de odihnă, situate în afara orașului: „Brăduleț”, „Luceafărul”, CO „Perlele Nistrului”, „Coroana”, Tabăra „Sănătate”, „Floricica”, „Alunelul”, „Poienița veselă”, „Zîmbetul” și „Camping” subordonate metodic DGETS.

Costul unui bilet în taberele cu sejur de zi constituie 730 lei, pentru 15 zile. Părinții au achitat 20% din costul biletului - 146 lei.

Suma mijloacelor bugetare planificate în acest sens constituie 21519290 lei. Plata achitată de părinți se estimează la 3338960 lei.

Pentru pregătirea taberelor de odihnă în sezonul estival 2012 au fost alocați 1100 mii lei.

În perioada estivală 2012 și-au întremat sănătatea 19280 copii. Au fost eliberați integral de plată 6039 copii.

În scopul evaluării eficienței sistemului de control intern, **Secția revizie și control** au efectuat 18 controale frontale, conform Planului complex de activitate, 23- speciale și în scopul examinării petițiilor 39 instituțiile de învățământ. Pe parcurs au fost inspectate în total 264 de instituții.

În instituțiile de învățământ preșcolar s-a efectuat inventarierea bunurilor materiale și a produselor alimentare.

În rezultatul controalelor realizate cu referire la evidența produselor alimentare au fost depistate:

- neajunsuri în sumă de 861 lei 64 bani;

- surplusuri - 81 lei 45 bani;
- produse alimentare cu termen expirat - 1143 lei 74 bani.

La inventarierea selectivă a bunurilor materiale, surplusurile au constituit 2480 lei 00 bani.

La salariu, supraplată constituie - 18179 lei 66 bani.

În majoritatea instituțiilor verificate, evidența bunurilor materiale documentația se duce conform cerințelor.

În rezultatul investigațiilor efectuate cu referire la arenda încăperilor s-a constatat că unii agenți economici nu au prelungit termenul contractului de arendă (AO din Liceul „Ștefan cel Mare”, școala auxiliară nr.6).

Lipsește contractele de arendă a Fundației Inițiativa pedagogică Waldorf Moldova (LT Waldorf), SRL „Castados” (LT „D.Cantemir”), AO „Apollo” (LT „Olimp”).

Lipsește graficul de activitate a arendașilor: SRL „Placinta Alexandru” (LT „M. Lomonosov”), SRL „Castados”, SRL „Linguata” (școala primară nr. 83).

Nu se achită la timp plata pentru arendă și serviciile comunale de către Clubul Sportiv „Maximum” din LT „Gaudeamus” (datorii pentru arendă constituie 3975,40 lei), Publica Teatrului - Studiou „S Uliți Roz” (datoriile pentru servicii comunale constituie 8691,68 lei), în perioada controlului a fost achitat parțial suma de 1484,0 lei); Studium-Moldova din LT „M.Basarab” (datoriile pentru arendă constituie 8852,15 lei, datoriile pentru serviciile comunale constituie 20361,47 lei. Litigiul respectiv este în proces de examinare la Judecătoria Economică de Circumscripție), SRL „Insula Minunilor” din gimnaziul nr.8 (datoriile pentru arendă constituie 10,9 mii lei, datoriile pentru serviciile comunale constituie 15,0 mii lei. Materialele sînt înaintate în judecată); ȘC „Gold Auto” din LT „P.Zadniru” (pentru arendă constituie 2370,75 lei, materiale sunt înaintate în judecată).

Probleme generale cu care s-a confruntat DGETS pe parcursul anului 2012

Calitatea serviciilor educaționale a fost afectată de diverse probleme generate atît de factorii externi, cît și de cei interni. Din spectrul problemelor atestate pe parcursul anului 2012 reliefăm:

- insuficiența alocațiilor financiare (cei 6282 lei alocați pentru un elev nu asigură implementarea cu succes a noii metodologii de finanțare, pe bază de formulă, în instituțiile de învățămînt primar și secundar general, finanțate din bugetele unităților administrativ-teritoriale);

- retrocedarea sediilor unor grădinițe de copii, arendate (în conformitate cu prevederile Hotărârii de Guvern nr. 545 din 07.10.1996 „Cu privire la folosirea clădirilor instituțiilor preșcolare după destinație”, deciziei Consiliului municipal Chișinău nr. 11/1 din 26.06.2008 s-a impus necesitatea de a examina problema ce ține de retrocedarea sediilor unor grădinițe de copii, arendate total sau parțial, în anii 1990. Urmare a scăderii contingentul de copii în grădinițe au fost reorganizate 95 de edificii ale grădinițelor de copii. Din ele 23 au fost transmise pentru utilizare în alte scopuri; 8 au fost reorganizate în instituții pentru copii, 2 au fost lichidate, 2 au fost transmise pentru utilizare în alte scopuri prin Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova, 58 au fost reprofilete în instituții de învățămînt. În 2011 a fost reziliat contractul de arendă cu Liceul privat de Științe și Tehnologii Moderne

amplasat în grădinița nr. 127, reîntoarse grădinițele de copii nr. 16, 79, 176 (comuna Băcioi), 186).

- creșterea morbidității generale a copiilor și adolescenților (în structura morbidității, pe primele locuri s-au plasat maladiile virotice acute ale sistemului respirator, patologiiile sistemului nervos și ale organelor de văz);

- violența școlară (în legătură cu instabilitatea social-economică, scăderea nivelului de trai părinții sînt nevoiți să plece peste hotare. În consecință minorii ramași fără supraveghere se implică în diverse activități antisociale. Este alarmantă tendința de creștere a numărului minorilor care devin victime ale abuzului sau neglijării din partea părinților, adulților, ajungând la disperare);

- acumulările ilicite de bani (la semnalarea cazurilor de ignorare ale prevederilor actelor normative privind interzicerea acumulărilor ilicite de bani: implicarea cadrelor didactice în activitatea AOP, intimidarea și constrîngerea părinților care nu au posibilitatea sau nu doresc să adere la AOP, impunerea unor servicii educaționale extracurriculare etc., DGETS s-a autosesizat și a luat atitudine în conformitate cu cadrul legal);

- ineficiența relațiilor interpersonale „manager cadrul didactic, „manager-părinte”, „educator-copil-părinte” (problemele care au generat situațiile de conflict sînt multiple și pentru identificarea soluțiilor adecvate au fost convocate ședințe, organizate seminare, treninguri, mese rotunde cu participarea managerilor școlari, cadrelor didactice, liderilor sindicali, psihologilor, etc.).

V. Solicitări/ propuneri

În scopul optimizării condițiilor de funcționalitate a demersului educațional, DGETS intervine cu următoarele propuneri:

Nr. d/o	Domeniul de activitate	Probleme	Propuneri de soluționare
1.	Resurse umane	Fluctuația cadrelor didactice și abandonarea învățămîntului	Motivarea tinerilor specialiști prin majorarea salariilor, acordarea indemnizațiilor, asigurarea cu spațiu locativ
2.	Managementul educațional	Ineficiența relațiilor interpersonale: „manager-profesor”, „manager-părinte” și colectările ilicite de bani	Eficientizarea metodelor de examinare și aplanare a situațiilor de conflict
3.	Școlarizarea elevilor	Fluctuația copiilor, inclusiv a celor plecați peste hotarele republicii Calitatea recensămîntului minorilor cu vârste între 0-16 ani	Modificarea deciziei Consiliului municipal Chișinău nr. 94/4 din 26 iunie 1997 „Cu privire la școlarizarea minorilor de până la vârsta de 16 ani” și a desemna responsabili de efectuarea recensămîntului

			minorilor, conform Hotărîrii Guvernului Republicii Moldova nr. 434 din 23 iulie 1996, „Pentru aprobarea Instrucțiunii cu privire la evidența copiilor și adolescenților cu vârste între 5 și 16 ani”
4.	Activitatea de parteneriat	<p>Lipsa unei baze de date informaționale a potențialilor parteneri</p> <p>Subfinanțarea învățămîntului</p> <p>Gradul scăzut de participare a instituțiilor de învățămînt în activitățile de parteneriat</p>	<p>Majorarea alocațiilor financiare</p> <p>Realizarea și valorificarea parteneriatelor de anvergură pe termen lung cu taberele școlare și complexele turistice din țară și peste hotare</p>
5.	Alimentația elevilor	<p>Starea utilajului tehnologic și frigorific, care permanent iese din funcțiune din cauza uzurii</p> <p>Asigurarea cantinelor școlare cu cadre calificate și cadre tehnice</p>	<p>Renovarea utilajului tehnologic și frigorific</p> <p>Majorarea salariilor angajaților blocurilor alimentare</p>
6.	Asigurarea didactică	<p>Sînt sporadice resursele financiare pentru asigurarea colecțiilor de carte conform cerințelor curriculare</p> <p>Lipsa calculatoarelor, copiatoarelor în bibliotecile școlare</p> <p>Lipsa specialiștilor calificați (circa 42% din cei angajați nu sînt bibliotecari de specialitate)</p>	<p>Repartizarea sursele financiare bugetare pentru dezvoltarea colecțiilor de carte la toate treptele de școlaritate, conform normelor stabilite de IFLA/UNESCO pentru bibliotecile școlare</p> <p>Dotarea bibliotecilor școlare cu tehnologii informaționale (computere, xerox, fax), mobilier adecvat, procurarea unui SOFT,</p>

			programele computerizate de instruire și implementarea lor
7.	Implementarea tehnologiilor informaționale și de comunicație	Asigurarea instituțiilor cu tehnică de calcul Asigurarea unei conexiuni calitative la serviciile internet	Dotarea instituțiilor de învățământ cu calculatoare și componentele aferente (soft-uri educaționale, echipamente multimedia etc.

Activitatea DGETS în anul de studii 2012-2013 va avea drept obiectiv major: **Dezvoltarea învățământului întru asigurare educației de calitate la toate treptele de școlaritate.**

Obiective de referință:

- sporirea calității serviciilor educaționale prin accentuarea principiului formativ - competițional în corelare cu principiul academic;
- eficientizarea procesului de formare continuă a corpului didactic și managerial orientat spre dezvoltarea competențelor profesionale solicitate de piața forței de muncă;
- restructurarea managementului educațional în contextul TIC și a asigurării legalității și transparenței în activitatea decizională;
- realizarea politicilor educaționale de stat: sincronizarea învățământului național cu cel european;
- asigurarea unei dezvoltări durabile a sistemului de învățământ;
- asigurarea accesului la o educație de calitate pentru toți copiii la toate treptele de școlaritate;
- implementarea curriculumului național bazat pe competențe;
- conceptualizarea educației incluzive și a alternativelor educaționale;
- focusarea pe individualizarea educației copiilor cu CES;
- dezvoltarea rețelei informațional-comunicațională sistemică, implementarea soft-urilor educaționale în procesul de învățământ municipal;
- asigurarea managementului protecției sociale a copiilor;
- funcționalitatea instituțiilor de învățământ prin armonizarea intereselor tuturor factorilor implicați în funcționalitatea sistemului educațional municipal;
- dezvoltarea sistemului de formare continuă a cadrelor didactice și a celor cu funcție de conducere;
- elaborarea programelor educaționale în scopul prevenirii și reducerii fenomenelor antisociale;
- descentralizarea financiară a învățământului preuniversitar;
- dezvoltarea infrastructurii școlare și a bazei didactico-materiale.

T.Botnaru, 2011630

E. Russu